

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nr. de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate, pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
apoiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

In ajunul deschiderii sinoadelor eparhiale.

(*) Măine se vor deschide, cu solemnitatea obișnuită, sinoadele eparhiale ale bisericii naționale române. De o vreme încoace reprezentanța bisericii române stă tot în fața unor probleme grave și greu de delegat. Niciodată însă, de când avem constituție bisericească, fruntașii celor trei dieceze n'au fost puși să se rostească asupra unor afaceri mai importante ca acum.

Este, în primul rând, *afacerea școalelor noastre confesionale*, împotriva căroră Apponyi a pornit, ba aproape a terminat chiar, o adevărată *campanie de distrugere*.

Se impune deci întrebarea: mai are înțeles să jertfim milioane, din bani greu agoniști, pentru susținerea unor școli în cari legea lui Apponyi, face cu neputință instrucția în limba noastră maternă și introduce limba ungurească în așa măsură, încât nu mai încapă îndoială: din școalele noastre naționale se face o pepinieră de cea mai sălbatică maghiarizare. Cât despre învățători, ei ori se vor preta la rolul de agenți ai politicii șoviniste de stat, ori vor fi dați afară, la simpla denunțare a celui mai ne-
trebnic notar maghiar ori a jandarmilor brutali.

În al doilea rând e *chestia congruei preoților*. Legea lui Apponyi, sancționată deja și publicată în organul oficios al statului, se știe: pentru acordarea congruei impune preoțimei noastre cele mai umiltoare con-

dițiuni, așa încât preotul care în viitor va voi să-și mențină actualul ajutor de stat, ori să i se dea, ajungând în oficiu, va fi redus la rolul de simplu slujbaș ministerial, silit ori să devie calău al națiunii sale ori să renunțe la congruă.

Mai pot oare reprezentanțele bisericii autonome române să tacă în fața acestor măsuri, mai pot povățui preoțimea să recurgă ori să primească congrua în astfel de împrejurări dezastruoase? Nu se impune oare o discuție serioasă asupra acestei chestii și n'ar fi oare demn, ca în condițiunile impuse de legea lui Apponyi biserica română autonomă să renunțe la orice ajutor de stat, căci ajutorul dat în condițiuni oneroase, nu mai e ajutor, ci arginți de ai lui Iuda!

În al treilea rând trebuie să ne preocupe *dezolată situație din dieceza Caransebeșului*, unde voința bisericii viue este nesocotită, călcată în picioare și autonomia noastră bisericească, lege înarticulată și sancționată de M. Sa Monarhul, e dată pradă răzburării criminale a unor fii pierduți ai bisericii, unelte în mâinile unui ministru care nu mai face secret din intenția ce are de a nimici autonomia bisericii noastre naționale.

Ceeace se petrece în dieceza Caransebeșului nu mai e chestie locală, ci ne interesează și importă pe toți d'opotrivă. De importanță locală este numai faptul cum vor și elementele sănătoase să reducă rolul bandei ce vrea să ia în stăpânire viața publică română din Banat.

Este însă nu numai în drept dar e dator

fiecare for bisericesc să sară în apărarea instituțiilor asediate de guvern. Pe teritoriul diecezei Caransebeșului s'au amestecat adecă în alegeri bisericești agenți de ai guvernului, slujbași nerușinați, străini de neamul nostru, chiar jandarmii. Asta cu știrea și desigur din porunca fișpanilor, deci și a guvernului.

Iar ca să nu rămână nici o îndoială asupra intențiunilor guvernului, Apponyi se amestecă dânsul, direct, în afaceri electorale bisericești. N'are răbdare să aștepte decizia Sinodului, ci la simpla denunțare a ticăloșilor cari au zădărnicit scrutiniile dela Zgribești și Sasca, a unor zurbagii cari ar trebui dați în judecată și înfundați în temniță, ministrul ordonează anchetă, trimițând pe odorul său Ionescu să înlocuiască — Sinodul! Și are cinizmul să spună că face asta pe baza Statutului Organic, care — adevărat — are un articol privitor la suprema inspecție ce o poate exercita M. Sa prin ministru. Li poate însă trăzni prin minte unui om serios ca suprema inspecție să o exercite ministrul ocolind, *nesocotind Sinodul ori consistorul*, și în afacere electorală?! Desigur, nu.

Iată de ce cele trei sinoade trebuie să ia poziție și în această chestie. Dacă nici într-o chestie atât de gravă nu se va manifesta solidaritatea necesară între toți fiii aceleiași biserici prigonite, ministrul nu va mai avea nici o considerație față de autonomia noastră, ci neputând să desființeze *d'odată*, printr-o singură trăsătură de condeiu, va desființa-o în rate, pe căi piezișe,

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Din literatura italiană.

Necra

O citație.

În seara aceia Nicola Bordello intră în cârciumă foarte supărat. Dete cu piciorul în piscică și așezându-se pe bancă trânti cu pumnul în masă, zicând:

— Lume ticăloasă.

Vorbele acestea, cu toate că fură zise tare, nu au fost auzite de câțiva țărani ce stau de vorbă la o masă, vorbind de treburile lor și bând un vin acru. Cârciumarul însă, care sta la țigheea scărpinându-se în cap, răspunse lenș:

O cincizeacă?

O litră, *perbacco*, cu toată sărăcia! — făcu Nicola, trântind iar cu pumnul în masă.

Cârciumarul, care nu era nici orb, nici prost, dar era cârciumar, înțelese numai decât că era vorba de un foc ce trebuie stins, și apucând litra, o umplu cu vin, i-o puse pe masă și rămase în picioare înaintea muștirului, cu fața lui de prost, care inspiră încredere.

Nicola Bordello apucă litra și o răsturnă pe gât, bând pe nerăsuflăte mai bine de jumătate, ascultând cu plăcere cum vinul făcea glu-glu alunecând pe gât la vale.

— Anul acesta — zise cârciumarul — vinul o să fie mai bun ca în trecut. Viile sunt de o frumusețe...

— La dracu! — făcu Nicola trântind pentru a treia oară cu pumnul în masă.

Cârciumarul rămase ca omul care ochește o pasăre ce stă pe o cracă și înainte de a slobozi pușca, o vede sburând. De frică să nu facă mai rău, nu zise nimic.

După puțin timp, Nicola Bordello, scărpinându-și vârful nasului, zise:

— Mie trebuie să mi se întâmple toate.

Cârciumarul se mulțumi să facă hm! hm! cu un aier ce nu zicea nimic, și tocmai aierul acesta insufiă credință celuiilalt.

— Tu erai de față, nu este așa, când zilele trecute mă cam certai cu dobitocul cela de Maso del Ghero?

Cârciumarul făcu iar hm! hm!

— Ce mi-a venit mie atunci să-i lămuresc ce este republica? Par'că el pricepe ceva! D n vorbă în vorbă, ne-am aprins, îi aduci aminte?

— Nu tocmai bine.

— Eu nu i-am vorbit decât de republică, dobitocului celuiia, și nimic alta decât de republică. Nici unul din noi n'a vorbit de Ghita del Bosco, căreia puțin îi pasă de el. Ne-am certat numai pentru republică, bagă bine de seamă. Acum spune-mi, pentruce mi-a tăiat din via mea șapte palme de viță, că dacă nu da tata peste el în clipa aceia, mi-o prăpădea toată?

— Ți-a tăiat șapte palme de viță?

— Șapte. De năcaz, că i-am zis prost, ca și cum vina ar fi fost a mea iar nu a mamei lui care l-a făcut.

— Și când s'a petrecut lucrul acesta? — întrebă cârciumarul, așa [mai mult ca să nu tacă. Dar Nicola Bordello, acum că-și deschisese

inima, nu mai tăcea. Mai întâi ceru o altă litră, și apoi începu să povestească. Se întâmplă însă că vorbele și vinul, în loc să-l potolească îl aprinseră mai rău, așa că striga și se învârtea pe banca cârciumei când tocmai în aceea clipă intră marelșul de carabinieri, cerând o sticlă de limonată, că murea de cald. Nicola Bordello tocmai zicea:

— Să nu-mi zici pe nume, dacă nu i-oi face-o câinelui aceleuia. O să-i scot șapte dinți; o să-i trag șapte ciomege.

Cârciumarul făcu cu ochiul marelșului și acesta, cum cunoștea pe Nicola se apropie de el zimbând și legănându-se în mers.

— Potolește-te, potolește-te, de ce te-ai supărat?

— M'am supărat, și văd roșu naintea ochilor, și o să i-o fac, așa cum mă chiamă Nicola.

— De ce vrei să faci așa, — zise marelșul cu un aier de împăcaciune, dupăce a ascultat povestirea lui Nicola — când ai putea să capeți dreptate pe altă cale.

— Care cale?

— Prin tribunal!

— Tribunalul! — murmură Nicola izbit de vorba asta care închidea în ea atâta mister — cum, tribunalul o să poată oare să-mi dea vița mea îndărăt?

— Poate să silească pe Maso del Ghero să ți-o plătească.

Ochii lui Nicola scânteiază de bucurie; dar cârciumarul zise:

— Maso este cam prost de minte, cine știe dacă tribunalul o să-l găsească vinovat de ceeace a făcut.

prin ordinațiuni diabolice și prin comisari perversi.

Sinoadele să caute a se ridica la importanța vremurilor grele ce străbatem; dacă nu vor ști să-și facă datoria, ar dovedi că suntem nevrednici de marea alcătuire a lui Șaguna!

Camera a ținut ieri o ședință formală pentru a lua la cunoștință adoptarea proiectelor de legi de cătră camera magnaților. Ministrul de justiție d. Günther, în numele ministrului de instrucțiune, a depus la birou lista de nume a învățătorilor puși sub acuză disciplinară. D. Günther a mai depus apoi, în numele ministrului de comerț, mai multe proiecte despre edificări de trenuri secundare, precum și proiectele despre înființarea tribunalelor din Macău, Ungvár și Jászberény. Ședința a durat abia o jumătate de oră.

Vizita prințului moștenitor german la M. Sa Împăratul. Ziarele ungurești semnalaseră sosirea M. Sale împăratului la Budapesta pe ziua de 24 l. c. Știrea asta se desminte din Viena. M. Sa va primi vizita prințului moștenitor al Germaniei, care venind din București se va opri în 24 l. c. și în Viena. Timpul cât va șede prințul moștenitor în capitala imperiului nu este cunoscut.

Alegătorii lui Șeghescu. Ministrul de comerț Francisc Kossuth a primit ieri din Oravița o telegramă de următorul cuprins: »Alegătorii constituționali din Oravița, întruniți la un banchet dat în onoarea deputatului lor Dr. Siegescu József, plini de neclintită încredere și admirație față de guvernul care desvoltă o activitate atât de prodigioasă pentru progresul cultural și economic al patriei, și care dovedește atâta înțelepciune în rezolvirea crizei actuale, exprimă Excelenței Voastre sentimentele lor de cea mai adâncă stimă și supunere«.

Și obrazul lui Șeghescu nu se mai roșește...

Cum se execută legea dlui Apponyi. În comisiunea administrativă a comitatului Bichiș s'a discutat ieri adresa P. S. Sale

episcopului I. I. Papp al Aradului asupra inscripțiilor școlare. În adresă se protestează împotriva hotărârii comisiunii de a se îndepărta inscripțiile românești de pe școalele noastre și se cere comisiunii să-și anuleze hotărârea. Comisiunea a respins însă cererea episcopului invocând o hotărâre în acelaș senz a ministrului de instrucție publică.

Precum se știe, nici legea școlară a dlui Apponyi nu interzice inscripțiile românești, ci cere numai punerea inscripției ungurești. Comisiunea administrativă a mers însă și mai departe *oprind inscripțiile românești cu totul, încât legea dlui Apponyi în aplicarea ei este și mai gravă decât în textul ei.*

Cum e privită la Londra înarmarea maritimă a Austro-Ungariei. Ziarul «L'Eclair» din Paris află din Londra că acolo face o impresiune foarte rea construirea a patru cuirasate Dreadnought, ce vor fi terminate la 1912. Ziarul francez e informat, că regele Eduard e foarte nemulțămît că baronul Aehrenthal nu l'a prevenit, pe timpul întrevederii sale la Ischl cu împăratul Francisc Iosif, despre intențiunea anexării definitive a Bosniei și Herțegovinei. Dar atitudinea discretă a Austriei se explică prin politica Angliei, care a căutat să împiedice imperiul habsburgic de a ocupa locul legitim în Balcani. Grație necondiționatului sprijin al Germaniei, Austria a triumfat și acum la rândul său vine în ajutorul flotei germane cu noile sale vase de războiu.

Învățătorii noștri și limba ungurească. În ședința de ieri a camerei s'a cetit un raport al ministrului Apponyi, despre învățătorii dela școalele profesionale, împotriva cărora s'a pornit cercetare disciplinară în cursul anului trecut. Pe baza acestui raport, în anul 1908 au fost puși sub cercetare disciplinară 182 de învățători, în mare parte români. Cei mai mulți erau învinuiți că ar fi neglijat instrucțiunea limbei ungurești în școalele profesionale. Sunt însă între învățători câțiva, cari au pîcătuit și în contra statului — nu se putea altfel, când în fruntea învățământului e un om ca Apponyi...

— Nu face nimic, răspuse mareșalul, părinții lui răspund și au ei cu ce plăti șapte palme de viță.

— Bine ai grațit! — făcu Nicola. — Asta este dreptate!... Dar... eu nu prea știu cum trebuie să vorbesc cu tribunalul.

— Ce treabă mare! Îți ajut eu să faci jalba.

— În jalbă să spui că ne-am certat pentru o chestie politică; să nu zici nimic despre Ghita del Bosco, că ea săraca nu este vinovată.

— Cum vrei, așa o fac.

— Din pricina republicei, căci el nu pricepea cum se face că toți sunt stăpâni...

— Bine! Bine!

— Și ști bine că o să-l silească să-mi plătească?

— Așa cred, dacă lucrurile s'au petrecut așa cum mi-le spuseși. Dar chiar dacă n'o fi așa, rău nu ți-se poate întâmpla.

— Așa-mi pare și mie — zise cărciumarul, care prevedea că o altă litră o să se bea.

În chipul acesta, se hotărî Nicola Bordello să dea în judecată pe Maso del Ghero.

Îl dau în judecată — zicea toată ziua Nicola tuturor prietenilor săi, nerăbdător de a-și vedea vița plătită și mândru tot de-odată că o să vorbească cu tribunalul. Cel puțin să știe tot satul, că Nicola Bordello nu este un cască-gură.

Când îi veni citația, Nicola dete fuga acasă, și strigă lui tatăl-său, care scormonea pe vatră căutând un tăciune să-și aprinză luleaua:

— A venit! A venit.

Tatăl și fiul se uită lung la hârtia timbrată

în care scria că reclamantul Nicola Bordello trebuie să se prezinte la tribunalul din orașul X în ziua de 28 la orele 9 precise.

— O să-ți dea numai decât banii? — întrebă bătrânul nemai suflând în tăciune.

— Negreșit! Altfel nu m'ar chiema!

— Câți o să-ți dea?

— Câți mi-se cuvine.

Zic și eu, pentru că, s'a întâmplat... cel puțin eu am văzut că unii au căpătat mai mult decât au cerut, pricepi? Tu să zici că ți-a stricat cea mai bună viță din vie; nu este adevărat, dar tu să zici așa.

Negreșit.

— Părinții lui Maso sunt bogați pot să plătească. Tribunalul nu trebuie să știe că vița aia noi ar fi trebuit s'o smulgem pentru că era prea deasă. Ce, trebuie să spunem la toată lumea treburile noastre?

— Așa e.

— Cu banii luați, o să dregem coperișul grajdului.

— Sau să cumpărăm salbă miresei — zise Nicola frecându-și mâinile.

— Om vedea, făcu bătrânul.

— Dar de Ghita n'o să vorbesc la tribunal. De geaba crede Maso că Ghita vrea să-l ia pe el de bărbat, pentru că are bani! Puțin îi pasă ei de el, și noi ne-am certat pentru politică, ți-o pot jura.

Cei doi oameni stau de vorbă când intră mama lui Maso, umilită și ofilită, că părea una dintre cele trei Marii după Calvar.

— Nu vă supărați că viu în casa voastră, dar o fac pentru fiul meu, cu gându-l că n'o să-l

Studii statistice.

De Eugen Brote.

XIV. Românii de pe Câmpie.

Ținutul Cimpiei transilvane cuprinde mai ales cele două văi prelungite, valea Căpușului și a Ludoșului, care în cursul lor paralel dela nord spre sud formează cu micile lor afluențe o rețea de apă ce acoperă deopotrivă suprafața pământului roditor. Spre sud-est și sud ținutul este mărginit de Murăș, spre vest și nord de dealurile, cari despart apele lor între Arieș și Someș.

Pe acest teren sunt 63 sate; 54 românești, 8 maghiare și 1 mestecat. Satele sunt mai mult mari decât mici. Jumătate din numărul lor trec peste 1000 locuitori, 7 au peste 2000 locuitori: Frata, Samsud, și Cicud cite 2100, Bogata 2500, Mădărașul 2800, Ludoșul 2900 și Bandul 3300.

La anul 1880 erau 56.282 locuitori: 37.541 români (66.71 proc.) și 18.741 alte naționalități, mai ales maghiari (33.29 proc.). La anul 1900 numărul locuitorilor s'a urcat la 73.420 și anume 50.061 români (68.18 proc.) și 23.359 alții (31.82 proc.). Creșterea este deci 17.138 suflete (1.52 proc.) și români, cari au sporit cu 12.520 sau cu 1.66 proc. și-au întărit pozițiunea lor numerică cu aproape un procent și jumătate (1.47 proc.).

În satele românești erau 44369 locuitori: 33353 români (75.18 proc.) și 11.016 alții (24.82 proc.); ei au sporit la 58226 și anume 44.634 români (76.66 proc.) și 13.592 alți (23.34 proc.). Sporul românilor este de 11.281 sau 1.69 proc., și al celorlalți cu 2576 sau cu 1.17 proc. În nici un sat numărul românilor n'a scăzut. În 3 (Lechințioara, Sin-Giorgiu și Țagșor) creșterea celor 875 locuitori români din ele n'a fost decât 2 suflete. Numai într'un singur sat, în Tușin (539 români) creșterea este mai mică decât jumătate proc. În 7 sate cu 3576 români sporul de 488 corespunde unei creșteri de jumătate — 1 proc. (Ciptelnic, Șermașul-mare, Năoiu, Sin-Iacob, Tăureni, Singer și Bot-haza). În 28 sate cu 19.435 români, cari au sporit cu 5708 creșterea este mai mare decât 1 proc. (Berchiș, Cistelec, Frata, Cooc, Chimitelnic, Ludoș, Cheța, Grund-Cristur, Velcheriu, Pogăceaua, Șeulia, Săcal, Tothaza, Căpuș, Icelandul-mare, Iclănzul, Budatelec, Țagul-mare, Miheș, Chiciud, Uilac, Șopteriu, Craifalău, Ormeniș, Milașel, Sin-Mărtin, Riciu, Bozediu). În 15 sate cu 8928 români, sporiți cu 5007, creșterea trece și peste 2 proc. (Ciciud, Dimb, Sin-Petru, Zau, Camaraș, Lechința, Dateș, Șermășel, Balda, Visuia, Silvaș, Orosfaia, Milașul-mare, Ulieșul-mare, și Grebeniș). În 31 sate minoritatea este neînsemnată; din celelalte 23 sate, unde minoritatea este mai considerabilă, în 12 români sporesc mai repede decât celelalte naționalități. Rămân deci 11 sate în cari majoritatea română este amenințată prin un spor mare a ne-românilor. Șermașul-mare, unde minoritatea s'a avântat dintr'odată, firește prin mijloace măiestrite, dela 102 la 915, trece în șirul satelor maghiare după ce astfel majoritatea români de 615 suflete devine minoritate. În

lăsați singur în vesper. A primit citația pentru 28, la 9 ceasuri, și nu știe ce să facă, sărăcuțul.

— Cum nu știe, strigă Nicola. Este așa de ușor! Se duce la X, unde o să mă duc și eu și se înfățișază la tribunal care o să facă dreptate. O să vedem noi cât o să-l puie să plătească cele șapte palme de viță, și pe de-asupra și năcazul meu.

— Nu e vorba de plată, se vaită bătrânul. Dacă ai fi vorbit cu mine mai nainte de a' face de ocară cu citația aceea, am fi căzut la înțelegere; acum însă, trebuie să văz eu cum sângele meu se duce la tribunal împreună cu hoții și cu tâlharii.

— Ce hoți! Ce tâlhari! — zise bătrânul scuturând luleaua de cenușă. După ce fiul tău o să ne plătească ce ni-se cuvine, o să fim iar prieteni ca mai nainte.

— Și nu s'ar fi putut să fim prieteni fără să-l târăți pela tribunal?

— Acum s'a făcut, s'a făcut, — zise Nicola — și vina nu este a mea. N'am intrat eu în via voastră prăpădind-o! Toată fapta cu răsplătă și dreptate este dreptate.

— Cel puțin — zise femeia vaitându-se — nu mi-l lăsați singur în vesper. El nu este prea deștept de mine, știți voi...

— Știu, știu! — făcu Nicola înălțându-și capul încrezut.

— Fi bun cu el sărăcuțul. Bărbatul meu nu poate veni, că are brâncă la un picior, ia-l tu cu tine, până la X. El, de capul lui, nu știe cum se facă; și-i pare rău de ce a făcut, zău îi pare rău.

Ludoș minoritatea de 744 a ajuns în 20 de ani la 1525 (spor 781 sau 525 proc. creștere anuală!) și a trînt majoritatea romînă de 1359; cu aceasta cifră romînii dispun încă de majoritatea relativă, însă Ludoșul ese și el dintre satele romînești. La Capuș minoritatea s'a întreit, la Iclandul-mare și la Șermășel ea s'a îndoit. În Pogăceaua, Țagul-mare, Miheș, Ormeniș, Tușin și Zau minoritatea devine din an în an mai puternică prin creșterea ei repede. De altă parte minoritatea slăbește în 21 sate prin descreșterea absolută a celorlalte naționalități.

În satele maghiare erau 10232 locuitori, din cari 3455 romîni (33.77 proc.) și 6777 alții (66.23 proc.) Poporațiunea a sporit la 13.160, romînii la 4355 (33.02 proc.) și alții la 8805 (66.98 proc.). Romînii, cari sunt mai bine reprezentați în satele maghiare decît maghiarii în satele romînești, au pierdut ceva (0.75) din teren; sporul este de 900 (1.30 proc.) și a celorlalte naționalități de 2028 (1.50 proc.). Numai în Săbed minoritatea romînă este disparentă. În Culpin sunt 175, în Mădăraș 902, în Band 1111 romîni, însă ei sporesc în aceste 3 sate mai puțin repede decît majoritatea. În celelalte 4 sate majoritatea maghiară este amenințată de minoritatea romînă, care crește mai repede. În Comlod minoritatea romînă cu 214 s'a apropiat tare majoritatea de 239; în Chibulent sunt 363 romîni și 514 alții, în Budiu 633 și 736, în Bogata 941 și 1631.

Singura comună mestecată Șamșud a fost cucerită de romîni (1072 romîni și 962 alții).

Încă în anii 1733 și 1750 satele romînești erau bine împopulate; unele din ele aveau încă de pe atunci tot alții romîni ca și azi. Majoritatea lor însă a sporit în mod însemnat mai ales pe valea Căpușului. Și satele maghiare aveau de pe atunci 2500 romîni; în Bogata erau la anul 1750 mai mulți romîni (827) decît la anul 1880 (622).

Din România.

Jubileul M. S. Regelui. După cum am anunțat, Principele moștenitor al Germaniei va sosi luni în România, pentru a participa la jubileul de 70 de ani al M. S. Regelui Carol. La gara Predeal principele Germaniei va fi întâmpinat probabil de d. Brătianu, președintele consiliului și ministru ad-interim la externe. În gara de Nord va fi întâmpinat de M. S. Regele și de A. S. R. Principele Ferdinand. Onorurile militare vor fi date de o companie de onoare formată de elevii școlii de infanterie.

Marți, în ziua aniversării, vor da onorurile la Mitropolie trupele din garnizoană, înșirate pe străde ca la serbarea Unirii Principatelor. Defilarea acestor trupe o vor primi principele Germaniei și A. S. R. Principele Ferdinand, în piața Bibescu-Vodă.

Principele moștenitor al Germaniei va fi întovărășit de A. S. Principele Carol Anton de Ho-

henzollern, cel mai tânăr din frații A. S. R. Principei Ferdinand al României, precum și de o suită numeroasă în care se vor afla, între alții, doi generali aghiotanți ai M. S. Împăratului Germaniei precum și comandantul primului regiment al dragonilor din Hanovra, al căror șef este M. S. Regele.

A. S. Imperială va fi oaspele M. S. Regelui timp de o săptămână.

În acest timp se vor da după cum am spus prânzuri de gală în onoarea sa la palatul regal și palatul Cotroceni. Un mare prânz se va da deasemeni la legațiunea Germaniei.

După serbările aniversării nașterii M. S. Regelui, A. S. I. va vizita Curtea de Argeș și portul Constanța. Se va duce și la Sinaia, întovărășit fiind de Suverani și Principii moștenitori; apoi se va înapoia în Germania, prin Predeal.

Ziarele bulgare aduc știrea că la serbarea jubileului de 70 de ani al Regelui Carol, va lua parte și Regele Ferdinand al Bulgariei, bunul prieten al suveranului României.

Prânz de gală. Cu ocazia serbării aniversării de 70 de ani a M. S. Regele Carol, un prânz de gală va avea loc la palat, la care vor lua parte în afară de oaspeții princieri ai Curții Regale și de persoanele oficiale, toți foștii președinți de consiliu.

În această calitate, vor participa la acest prânz, dnii P. P. Carp, șeful partidului conservator, G. Gr. Cantacuzino, care a fost în două rânduri președinte de consiliu și Theodor Rosești, de curând ales senator al colegiului I de Ilfov.

Din cauza absenței sale din țară, d. D. Sturdza, care a fost în mai multe rânduri șef de guvern, nu va putea lua parte la acest prânz.

Cu ocazia învierii I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen cu ocazia sărbătorilor Paștilor a trimis telegrame de felicitare M. S. Regelui, mitropolitului Ioan Mețianu al ortodoxilor din Transilvania și Ungaria și mitropolitului Vladimir de Repta, dela Cernăuți.

M. S. Regele a răspuns cu următoarea telegramă: »Vă mulțumesc din adâncul inimii în numele meu și al familiei mele pentru

rugăciunile ce a-ți înălțat în biserica sfintei mitropolii, cu ocazia învierii Domnului. La rândul nostru vă dorim sănătate și mulți ani fericiți în vechiul scaun mitropolitan. »Hristos a înviat«.

Carol.

Mitropolitul Ioan Mețianu a răspuns prin următoarea telegramă: Mulțumesc cordial pentru prețioasele felicitări. Vă urez și eu sfânta înviere la mulți ani fericiți.

Ioan, mitropol t.

Din partea mitropolitului Bucovinei a primit ca răspuns următoarea telegramă:

»Cu adevărat că a înviat. Cu mulțumită și gratulațiunea mea de sfintele sărbători.

Mitropolitul Vladimir.

La comitat!

Pe ziua de 26 Aprilie este convocată adunarea generală a comitatului Arad. Toți membrii români să-și țină de datorie a veni la ședință.

Din Străinătate.

O nouă triplă alianță. În cercurile oficiale rusești se agită ideea unei noi triple alianțe, în care ar intra Rusia, Germania și Austro-Ungaria.

După părerea politicianilor ruși, această alianță a celor trei mari imperii este mult mai naturală decît alianța ruso-franco-engleză. În chipul acesta Rusia ar fi pe viitor scutită de umilințele diplomatice, cari a fost silită să le îndure acum.

Rezolvarea conflictului oriental, ivit în urma anexării Bosniei și Herțegovinei a dovedit odată mai mult că Rusia nu are destulă trecere, că politica ei externă este greșită, că nu și poate apăra, cum ar dori, interesele Rusia s'a dat învinsă în fața politicii abile a Germaniei. Această împrejurare a făcut ca guvernul rusesc să se gîndească la o alianță cu Germania și cu aliata acesteia Austro-Ungaria, căci a mai merge alături cu Franța și Anglia înseamnă a-și pierde tot mai mult terenul de subt picioare. Acestea sunt părerile

— Cel puțin o să spuie la tribunal că toată vina este a lui?

— O să spuie.

— Și o să plătească?, zise bătrînul.

— O să plătească.

— Atunci e bine, — sfârși vorba Nicola — spune-i că-l aștept.

Mama lui Maso ieșind pe ușă și trăgîndu-și broboada pe ochi — căci de cînd cu citația îi era rușine să mai iasă pe uliță, — murmură:

— S'ar fi putut și fără tribunal.

— Nu putem să plecăm cu trenul dela 8 ore 15 minute.

— Și pentru ce?

— Pentru că ajunge la 9.30 și tribunalul ne-a chemat la 9.

Tatăl lui Nicola da din cap cu milă.

— Ce-are a face un minut mai de vreme, un minut mai tîrziu...

— Acceleratul pleacă la 7.50. Cu asta am ajunge bine, dar n'are clasa treia.

— Asta-i frumos. În afară de pagubă, de proces, de călătorie să mai plătim și clasa doua.

— A nu, n'am chef să-mi dau părăluțele mele trenului, mai bine le beau.

— Bine zici! Tribunalul să mai aștepte pe împričinați. Și-apoi nici nu știm bine dacă trenul sosește la 9.30. Greșește el popa la liturghie, și n'o să greșească trenu?

— Și-apoi, zice Nicola izbit de o idee, nimeni nu este silit să facă un lucru peste puțină ome-nească. Noi nu putem să plecăm cu acceleratul

pentru că acela este trenul bogăților. Este vina noastră dacă trenul săracilor ajunge la 9.30? Mi-se pare că avem așa de mare dreptate, că tribunalul n'o să zică nimic. Eu o să-i spui verde în ochii: domnule tribunal noi am fost gata, dar trenul nu a fost gata.

— Ar trebui ca tribunalul mai nainte de ce ar face citația să învețe cum merg trenurile, — bombăni bătrînul supărat.

— Sau să ne dea un tren într'adins pentru noi, făcu Nicola. Avem dreptul să-l cerem, nu? Guvernul ne face destule, dar nu poate să facă să ne silească să plecăm cu un tren care nu ne vine la socoteală. Uite o să-i spui dobitocului de Maso: acum înțelegeți ce va să zică republica?

În dimineața de 28, Maso veni îmbrăcat cu haine noi, cu o pană la pălărie și cu niște ghete ce făceau scârț, scârț la fiecare pas. Într'o mîna avea un sac plin cu o mulțime de bunătăți: brînză, pâine, un pui fript, cărnați și un clondir cu vin vechi. Toate lucrurile acestea i-le pusese în sac mama lui, de frică să nu sufere pe drum, mai ales foamea.

— Plecați, — le zise bătrînul — și Domnul cu voi.

Nicola se întoarse din pragul ușei:

— Numai să ajungă trenul la 9.30!

— Un minut mai mult, un minut mai puțin, zise bătrînul dînd din umeri — ce-are face? Ce sunt câteva minute în fața veșniciei?

Vorbele acestea le auzise în biserică, la o predică și i-se părură foarte potrivite ca să îmbar-

băteze pe cei doi tineri, cari o luaseră la picior să ocupe trenul de 8.15.

Dimineața era frumoasă, aierul limpede, câmpiile verzi. Să umbli cu trenul este o plăcere. Nicola Bordello și Maso del Ghero stau cu capul pe fereastră veseli și gălăgioși ca oamenii ce nu călătoresc decît foarte rar. Poate aierul, poate mișcarea sau poate noutatea aceasta, le atîță foamea și sacul dat de mama lui Maso veni tocmai bine. Așezați unul în fața celuilalt, cu ochii plini de veselie și cu fălcile puternice, mîncînd și bînd, își uitaseră pentru se duceau la tîrg, și nici nu ajunseseră la jumătatea drumului și se sărutau și-și ciocneau paharele.

Cum prorocise bătrînul, s'a întîmplat, greșește el popa la liturghie și n'o să greșească trenul. În loc s'ajungă la 9.30, trenul intră în gară la 9.45.

— Nu e nimic — zise Nicola — un minut mai de vreme, un minut mai tîrziu...

Cei doi împričinați intrară în oraș ținîndu-se de braț, nu prea tari pe picioare, dar plini de nădejde, și în felul acesta se duseră la templul justiției pe care-l găsiră închis.

În acel minut, ieși un ușier și-i întrebă ce voiesc.

Nicola luă cuvîntul:

— Noi suntem cei doi cari s'au ciorovoiț pentru politică, și aceste mi-a stricat șapte palme de viță, că dacă era republică, așa ceva nu s'ar fi întîmplat, și pentru acesta lucru eu l-am...

— Ești Nicola Bordello? — îi tăia vorba ușierul.

— El însuși.

— Unde este Maso del Ghero?

politicianilor ruși. Presa rusească însă nici nu vrea să audă despre acest pas. Și după acum caută să determine opinia publică în contra alianței cu nemții. Cauzele acestei agitațiuni a presei rusești sunt nemulțumirile, pe cari Rusia le-a avut cu Sfânta alianță, nemulțumiri, cari au determinat pe Țarul Alexandru al treilea să caute prietenia republicii franceze. După părerea presei din Petersburg, Rusia va avea și cu ocazia alianței ce acum se plănuiește, să îndure aceleași umiliri, va suferi aceleași pagube. Nemții nu urmăresc altceva decât umilirea Rusiei.

Tulburările din Turcia.

Marile tulburări din imperiul otoman au trezit un viu răsunet în Europa întreagă. Puterile se tem, că luând mișcarea revoluționară întinderi mari, mai ales în Macedonia, s'ar răsturna iarăși mult sguduitul »echilibru Balcanic«. La Sofia, Atena și Belgrad, veștile despre tulburările din Turcia sunt primite cu o vădită bucurie și deșteaptă năzuințele ascunse ale acestor țări de-ași largi hotarele înspre interiorul împărăției turcești. Pentru a preveni orice încercare de aceasta natură și a reteza ecrescențele pof-telor bulgare, puterile au luat de pe-acum o atitudine energică, avertizând prin organele lor semioficiale pe diplomații din Sofia, Atena și Belgrad.

Din marele număr de telegrame ce vestesc azi Europei mersul mișcărilor din Balcani relevăm pe cele dela vale:

Domnia junilor turci s'a sfârșit.

Berlin, 15 Aprilie. — Din telegramele sosite din Constantinopole reiese cu certitudine că cel puțin pentru viitorul cel mai apropiat domnia tinerilor turci s'a sfârșit cu atât mai mult cu cât Kiamil pașa dispune de cea mai mare parte a trupelor. Noul ministru de război va fi eroul războiului greco-turc, Edhem pașa, care se bucură de încrederea nemărginită a armatei.

Ultimele știri anunță, că la Constantinopole se aud în continuu focurile de pușcă ale trupelor.

Incetarea apariției unor ziare ale tinerilor turci.

Ziarele tinerilor turci »Tanin« și »Şuraiumet« n'au apărut astăzi. Se crede că vor înceta să mai apară.

- Prezent.
- Ne fiind față la ora hotărâtă — făcu ușierul — tribunalul a făcut procesul fără voi.
- Ei bravo! — zise Nicola — cum a făcut, dacă eu nu i am spus cum s'a întâmplat?
- I-a spus avocatul în locul tău.
- Dar de unde știe avocatul?
- Eh, dragul meu, advocații știu toate celea.
- Ce facem acum?
- Acum trebuie să plătiți. Maso del Ghero, pentru că a tăiat cu răutate șapte palme de viță din via lui Nicola Bordello este condamnat la cincizeci de lire.
- Ce sfântă dreptate! — strigă Nicola arătând cu degetul spre ușa tribunalului.
- ... și Nicola Bordello, pentru că nu s'a înfățișat la ora hotărâtă, condamnat la cincizeci de lire.
- Eu, eu? Pentru ce? Pentru ce să plătesc? Nu am tăiat eu vițele! Nu! Nu! Dreptate! Vreau dreptate! Deschide poarta. Ii spui eu tribunalului, vreau să-i vorbesc eu. Republica...
- Și căzu lat pe pământ.
- De prin prejur, alergică femei și bărbați, întrebând dacă a murit.
- Nu, — răspunse liniștit ușierul — este beat.
- Maso del Ghero, buimăcit, își mângăia pana din pălărie.

Trad. de P. Robesco.

Față de zvonurile senzaționale ce s'au răspândit de unele ziare, trebuiește constatată că afară de evenimentele pomenite, alte lupte sângeroase nu s'au dat.

Cercurile diplomatice consideră pe ziua de azi situația ca fiind mai calmă.

Victimele turburărilor din Constantinopole.

După felurite știri adunate până aci numărul persoanelor ucise în timpul turburărilor ar fi de 17; răniții au fost 30 la număr. Răsvrații au baricadat străzile ducându-se pe piața parlamentului și se pregătesc a petrece noaptea acolo.

Asasinarea ministrului de justiție.

Ziarele turcești confirmă asasinarea ministrului de justiție, care, zice-se a fost luat drept președintele Camerei Ahmed Riza. Ziarele confirmă de asemenea că și ministrul marinei a fost rănit. Deputatul Mahomet Arslan a fost asasinat fiind luat drept Husein Dijid, prim redactor al ziarului »Tanin«.

Nou cabinet otoman.

Mareșalul Edhem pașa, generalisimul trupelor otomane, în războiul cu Grecia, a fost numit ministru de război. Noul ministru s'a dus dela Yldiz Kiosc la Stambul în trăsură, însoțit de numeroase trupe triumfătoare și precedat de muzici. Se pare că trupele sunt pe deplin satisfăcute.

Primul secretar al Sultanului a dat citire în fața parlamentului, unei iradele zicând că sultanul a primit demisiunea cabinetului și că se formează actualmente un nou cabinet. Măsuri au fost luate pentru menținerea liniștii și siguranței în țară. Toți soldații cari au luat parte la răscoale vor fi grațiați. Turcia fiind un imperiu mahometan, Sultanul a ordonat ca legea Șariat să fie respectată; trupele trebuie să se întoarcă în cazarmile lor iar populațiunea să și vadă de ocupațiunile ei.

Citirea iradelei a fost primită cu puternice aclamațiuni de »trăiască Sultanul«.

Lupte pe străzile Constantinopolului.

Constantinopole 14 Aprilie. — Al doilea corp de armată din Adrianopol a sosit și a luat poziție lângă parlament. Aceste trupe dispun de tunuri și puști mitralieze. O luptă sângeroasă s'a dat azi după amiază între soldați la podul dinspre Pera și la stația căilor ferate, trăgându-se focul din puștile-mitralieze. 60 de soldați au căzut. Trei vase de război din port și-au îndreptat tunurile în spre Stambul. Un ofițer voind a comanda foc asupra răsvrațiilor a fost sfâșiat de proprii lui soldați. Lupta în oraș durează și acum.

Panica este foarte mare. Circulă zvonul că fostul ministru de război, Ali Riza a fost asasinat prin bombe.

Bulgaria stă liniștită.

Sofia, 15 Aprilie. Agenția telegrafică bulgară zice că evenimentele din Constantinopole pricinuesc mari neliniști guvernului, totuși zvonurile de vre-o mobilizare oarecare sau de vre-o acțiune agresivă din partea Bulgariei este cu totul neîntemeiată.

Fuga europenilor din Constantinopole.

Berlin, 15 Aprilie. Ziarului »Morgenpost« i-se telegrafiază din Constantinopole, că multe familii europene se refugiază din Constantinopole, parte cu vapoarele, parte pe căile ferate. Nimeni nu știe ce va aduce ziua de mâine. Există temere că și grecii și armenii se vor revolta.

Adevărata cauză a revoluției.

După știri particulare din Petersburg, revoluția în Constantinopole ar fi izbucnit din cauza știrilor răspândite de adversarii marelui vizir Hilmi pașa și a ministrului de război. După aceste știri guvernul ar fi avut intențiunea să închidă școlile de teologie și să expulzeze pe toți școlarii (studenții în teologie) în Asia mică. În același timp se svonise, că asasinul redactorului Hassan

Fehmi ar fi primit din fondurile secrete 1000 lire turcești și că ar fi plecat în străinătate împreună cu trei tinere femei europene. Soldații au crezut la început în aceste basme și au voit să forțeze guvernul, ca să ceară extradarea asasinului. Ei mai voiau să aresteze pe ministrul de război împreună cu alți funcționari superiori și să-i ducă la închisoare. Se pare că revoluționarii n'au primit ajutorul așteptat din celelalte cazarmi.

Părerile unui român asupra mișcării revoluționare din Turcia.

Ziarul »Minerva« din București publică cu privire la cauzele mișcării din Turcia interesantele păreri dela vale ale unui român, care a vizitat Constantinopole:

Ceeace în politica internațională pentru publicul cel mare este un eveniment neașteptat, pentru cei inițiați este un eveniment, care trebuia să se întâmple curînd, sau mai tîrziu.

Astfel, revoluția militară din Constantinopole, era prevăzută aproape de vre-o lună de zile în cercurile diplomatice, ba chiar și străinii, cari se aflau în Constantinopole, acum o săptămîină-două și cari numai treceau prin acel oraș, prevedeau că în curînd se vor întimpla evenimente grave.

Astfel, un român, care a vizitat Constantinopole acum cîteva săptămîni, ne spunea mai ieri.

— Lumea politică din Constantinopole se aștepta la turburărilor ce au început acum cîteva zile și cari ar putea să ia proporțiuni foarte mari.

Principala cauză a acestor turburări este societatea tinerilor turci intitulată »Unire și progres«, tocmai accia care a organizat revoluțiunea din toamna trecută, revoluțiune ce a adus în urmă constituționalizarea Turciei.

Guvernul otoman s'a recrutat dintre membrii acelei societăți, de și au fost aleși cei mai capabili, tot mai tari erau cei cari rămăseseră în umbră și cari conduceau societatea.

În realitate nu guvernau miniștrii, ci membrii acelei »oculte«, cari din zi în zi deveneau mai exigenți și cari aveau pretențiunea ca tot ei, din umbră, să conducă interesele țării.

Din cauza aceasta s'au ivit mari neînțelegeri între tinerii turci, acțiunile lor au slăbit cu totul și în schimb reacționarii s'au întărit, provocînd în urmă o contra-revoluțiune.

Afară de aceasta, a continuat românul în chestiune, poporul turc nici nu e pregătit pentru o constituțiune. E destul să vă dau un exemplu foarte curios, un exemplu, care va dovedi perfect, cum înțelege turcul »libertatea«.

Așteptam să primesc o scrisoare recomandată. M'am prezentat la ghișeu poștei și am întrebat, dacă nu cumva mi-a sosit acca scrisoare.

— Nu știu...

— Te rog, caută...

— Caută și D-ta.

— !!

— Apoi de ce avem libertăți! încheie turcul foarte flegmatic.

Și nu era vorba de un om din clasa de jos ci de un funcționar al statului. — Vă puteți închipui deci cum înțeleg turcii constituțiunea și libertățile.

Pe de altă parte, nu e un secret pentru nimeni, că la Constantinopole sunt două puteri europene, cari își dispută influența: Germania și Anglia.

Germania a izbutit să aducă la guvern pe tinerii turci, Anglia și-a luat angajamentul să lupte contra lor.

† Ariton Axente.

Din Turnu-Severin primim știrea despre moartea lui Ariton Axente, fratele mai mic al prefectului vestitului *Axente Severu*, figura de ostaș de fier din anul 1848. Cu Ariton Axente se stînge încă una din amintirile vii ale anului de vijelie și de glorie națională 1848. Retras în România, la Turnu-Severin, unde trăiesc fii săi în situații respectate, unul avocat, altul profesor, Ariton Axente trăia o bătrînețe senină și tihnită depănând în gândul său amintirea, impresiile tineretelor sale. Acum sunt aproape doi ani doi dintre redactorii noștri au avut

în casa primitoare a fiului său d. avocat Tiberiu Axente din Turnu-Severin prilejul de a vorbi cu Arton Axente. Bătrânețele slăbiseră dar nu înfrânseseră trupul odată voinic și puternic al bătrânului luptător. În fața lui regăseai cu multă asemănare trăsăturile aspre, dirze și ochii de fulger ai fratelui său, ai marelui luptător din 48. Cu vocea transportată el povestea despre cea mai mare frumoasă epocă a vieții sale, atunci când ca flăcău focos de 18 ani însoțea pe frate-său în toate ciocnirile năprasnice cu vrășmașul secular al neamului nostru, când suferințele și ura îngrămădită de sute de ani ale poporului nostru rupseseră orice zăgaz și-și revărsau mânia cumplită în val de înfricoșată răzbunare asupra apăsătorilor. Acum s'a stins și acest martor viu al acelor vremuri, și peste puțină vreme nici unul din generația acelor cari au luptat nu cu *vorba* ci și cu *fapta* pentru dezrobirea neamului nostru nu va mai fi în viață...

Iată necrologul ce primim din Turnu-Severin:

— Intristații: Corneliu Axentie, Tiberiu Axentie, Lucretia Axentie, Titu și Margareta Axentie, Constantin și Virginia Axentie cu copiii, Ana și Eglantina Axentie, Elena Axentie cu copiii; au nemărginita durere a vă încunoștința de moartea prea iubitului lor tată, frate, socru, unchiu și bunnic *Arton Axentie* încetat din viață la 1 Aprilie 1909 în etate de 79 de ani și vă roagă să asistați la ceremonia înmormântării ce se va săvârși joi 2 Aprilie 1909, ora 5 p. m. T.: *Severin*, Aprilie 1909.

Ucișorul lui Virgil Giacomuzzi.

Domnia jidovească.

În Târgul Murășului se judecă acum un proces de senzație. E vorba de omorul de astă vară săvârșit prin inginerul jidan *Pártos* asupra unui tânăr român, italian de origine, ofițer în România, anume Virgil Giacomuzzi. Cazul are o însemnătate deosebită prin faptul că primește o culoare de natură politică.

Deși, după toate mărturisirile martorilor de atunci, ucișorul jidan e singurul vinovat, totuși presa jidovească a știut să prezinte toată afacerea într-o lumină favorabilă ucișorului. Lucru ciudat, acum, la un an, martorii depun în același sens, deși pe-atunci toți confirmau că Giacomuzzi a căzut victimă brutalității cinice a jidanului. Poate o nouă dovadă a puterii jidovimii în Ungaria...

Iată cum descriese atunci un corespondent al »Neamului Românesc« întâmplarea:

Istoricul afacerii.

Cu trei săptămâni înainte de asasinare, tineretul din Toplița, alcătuit din Mihai Giacomuzzi, candidat-inginer, Nicolae Popescu, iurist, Petru Walter, comerciant, Al. Cristea, casier, preoții Urzică și Gheorghe Mayer, petreceau liniștiți la o masă la băile calde Bánffy, zece minute depărtare de Toplița. La o altă masă alături, petreceau vre-o cinci-șase jidani, toți ingineri la antreprisa căii ferate »Deda-Szt.-Miklós«. La un moment,

un jidan face observația, că la masa vecină »se urlă ca într-o grădina zoologică«. Observația aceasta indignază pe tineret, și Nicolae Popescu se duce la masa jidanilor să le ceară socoteală. Jidanii, ca de obicei, în fața pericolului, dau dosul, eschivându-se dela explicare. Popescu obrăzniceste pe jidanul, care aruncase insulta de mai sus. Jidanul nu se simte ofensat și abia a doua zi îi trimite lui Popescu o scrisoare amenințătoare. La sfârșitul incidentului sosește și Virgil Giacomuzzi, căruia tinerii îi explicară cum au fost insultați de jidani. Acesta le spune tare: »Cu jidani, cari sunt niște mișei, mai bine să n'avem nici în clin nici în mînecă«. Aceasta a spus-o cu scopul de a-i provoca, spre a-i cere vre-un jidan satisfacție pe cale cavalierească. Ți-ai găsit! Tinerii pleacă în sat și continuă petrecerea la otelul »Laszló«. Vin și jidanii după ei. Vezi că jidanul în Ungaria este îndrăzneț și obraznic, brutal și agresiv: el este acolo »cetățean«.

A doua Duminică, iarăși se întrunesc la otel; jidanii iar provoacă scandal. Virgil Giacomuzzi caută să cunoască pe inginerul Partos (ce nume curat unguresc!) ca să-i ceară socoteală. Jidanul laș, se eschivează mereu. Incidentul părea închis, căci tinerii au căutat a nu mai fi în apropierea jidanilor.

Duminea a treia, pe la orele 4 după amiază, d-na Giacomuzzi pleacă, într-o trăsură, cu fetele Blanca și Elena la plimbare; în altă trăsură docar erau Virgil Giacomuzzi, cu copilul meu, guvernanta și fratele mai mic. În dreptul farmaciei, se întilnește cu jidanul, care cum îl zărește scoate revolverul și strigă: »Stai, cîine, că te împușc! Dacă nu sai jos, trag în copil!« Sărmanul deși vedea pe jidan înarmat, ca să cruțe viața copilului, strigă jidanului: »Nu trage, că viu jos să văd ce ai cu mine.« Și abea puțin opri căii, sare jos din docar. În momentul cînd era jos, jidanul descarcă revolverul și-l lovește mortal, perforîndu-i plămînul drept. După zece minute, Virgil muri în brațele mamei sale desperate.

Desbaterea procesului.

Curtea cu jurați a început ieri judecarea procesului. Afluența de lume e foarte mare. Desbaterea e condusă de președintele Patay István. Acuzatul e de 24 ani, inginer, de religiuinea izraelită. Sunt citați 67 martori. Apărarea e reprezentată prin avocații Dr. *Bodola* și Dr. *Pártos* fratele acuzatului.

Acuzatul e introdus în sală. E nervos și încurcat. Președintele îl întreabă dacă se simte vinovat. Acuzatul nu poate răspunde. E ca înmărmurit de spaimă și nu poate scoate un cuvânt, cu toate întrebările președintelui. Președintele suspendă desbaterea. La redeschiderea ei își înoiește întrebarea, *încurajându-l pe acuzat*. Acesta răspunde acum că-i nevinovat. Mama lui Giacomuzzi are un acces de nervozitate în camera de-alături unde sunt martorii și președintele o scutește de depuneri. Președintele întreabă pe acuzat cum s'a întâmplat cazul, dar acuzatul nu poate răspunde, evident pentru a stărni mila juraților. În cele din urmă Pártos cade fără cunoștință pe scaun. Mai târziu declară că Popescu l'a bruscat în restaurantul »Laszló« apoi i-a refuzat reparația. Cîteva zile Popescu cu Giacomuzzi l'ar fi insultat la casino și Giacomuzzi i-a sfîrțicat pălăria. Jandarmieria a împiedicat o încăierare. Pártos declară după prânz că s'a întilnit pe stradă cu Giacomuzzi care venea în trăsură. Giacomuzzi l'ar fi atins cu sfîrcul biciului pe urmă s'a dat jos și s'a încăierat cu Pártos care l'a împușcat. Dezbaterea urmează.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 16 Aprilie n. 1909

Manifestații iredentiste în Fiume.

E veche povestea, dar ea se repetă veșnic... Cel mai bun mijloc de a trezi ideea și sentimentele naționale ale unui popor e presiunea asupririi. Stăpînitorii noștri o știu atât de bine încât în toate greșelile și negliobiile politice ce comit, poți să mergi la sigur și să prezici rezultatul

dinainte. Se pare că-i ursita lor care-i urmărește ca o fatalitate ca ei singuri să-și prefacă pe toți prietenii și aliații lor naturali în potrivnici înverșunați și să se înconjure cu o atmosferă de ură, să se încingă de jur împrejur cu o zonă de vrășmași neîmpăcați. Pe cine vrea să-l bată Dumnezeu, îi ia mai întîi mintea...

Așa făcuseră pe rând cu românii, cu slovacii mai târziu cu germanii, cu sârbii, cu croații și acum în urmă cu italienii din Fiume (mai lipsesc doar rutenii cari încep acum să se trezească). Pe toți au reușit să-i trezească, să-i mobilizeze să-i cheme la luptă națională împotriva lor înșiși.

Până bine de curînd fumanii erau cei mai buni »patrioți« cel puțin nu dovedeau contrarul.

În neînfrînta-i poftă de a maghiariza, de-a face cuceriri naționale pentru maghiarism guvernul, a început să aplice sistemul de maghiarizare și în Fiume. Tot mai mulți funcționari unguri, tot mai multe școli și așezăminte ungurești au fost introduse în acest oraș curat italianesc. Până și în liceul italian din oraș a fost introdusă limba ungurească în cele două clase superioare. Scopul final al guvernului e maghiarizarea pe încetul a orașului, creiarea unui port curat unguresc.

Rezultatul? Era de prevăzut. Italienii »patrioți« de altădată s'au trezit. În consiliul comunal, în »rappresentanza« un partid de opoziție are ca program apărarea autonomiei orașului, e partidul autonomist. Tineretul e plin de idei naționale și iredentiste. Cercul »tinerimii« numit »Le giovine Fiume« mărturisește, deși pe ascuns, unirea cu Italia ca ideal, ca singurul mod de a-și păstra naționalitatea.

Ieri în teatrul comunal »Fenice« s'a reprezentat opera »Ernani«. În actul al 3-lea, pe cînd corul cânta »Siamo tutti una sola famiglia« (Suntem toți o familie), cuvintele acestea au fost ca o expresie a tuturor idealurilor și visurilor naționale ale italienilor și publicul a izbucnit în ovațiuni frenetice. De pe galerie s'au aruncat bilete în colorile italiene în auditor, avînd ca inscripție cuvintele de mai sus. Lumea entuziastă a făcut ovații Italiei și eroului național Garibaldi. Poliția a arestat pe mai mulți manifestanți anume Victor Schitori, Giovanni Carlenizza, Ettore Cedri și alții.

Sunt deci primii martiri ai luptei naționale din Fiume.

Alții vor urma de sigur.

— **Procese cu grămada.** Ieri redactorul nostru responsabil d. Const. Savu a primit dela tribunalul din Oradia înștiințarea că i-s'au respins excepțiile ce dase în trei procese de presă. Prin urmare curînd va fi pus sub acuză.

Azi d. Sever Bocu, însoțit de avocatul Dr. Iustin Marșieu a plecat la Budapesta, în afacerea a două procese pendinte la Curie.

Iar contra dlui Russu-Șirianu, pentru cartea sa »Jobăgia«, presa din Oradia, Budapesta și Arad duce o adevărată campanie, desigur pentru a dispune pe juri, cari vor avea să judece punerea sub acuză.

— **Luptă între muncitori unguri și americani.** În orașul Jacksonville (statul Indianapolis) din Statele-Unite au avut loc mari lupte între muncitori mineri unguri și americani. Muncitorii americani au somat pe unguri să renunțe la muncă spre a le-o ceda lor. Ungurii retrași într-o casă s'au apărat cu focuri de revolvere. Americanii au răspuns șarjînd casa. În cele din urmă ungurii s'au învoit a se retrage.

Mai târziu au revenit și și-au reluat munca supt scutul poliției. Orașul acuma e ca într-o stare de asediu, căci se prevăd noi ciocniri între unguri și americani.

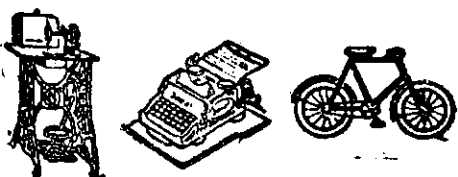
Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

►► **Mare atelier mechanic de reparaturi.** ◄◄

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară

Cu stimă: **Falk Imre, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.**

Taina Mureșului. Pe lângă comuna Barața (comitatul Aradului) a fost scos din Mureș cadavrul unei femei, românce, de vreo 40 de ani. Cadavrul avea la gât o funie. Se bănuiește că ea ar fi fost sugrumată și aruncată în apă unde a stat timp de aproape două săptămâni.

— **Căsătorie.** Mercuri la ora 3 a avut loc la Primărie, în mijlocul unei numeroase asistențe de amici și rude căsătoria civilă a dlui Grigore Filipescu, fiul dlui N. Filipescu fost ministru, cu d-șoara Jeanne Cantacuzino, fiica d-lui Em. Cantacuzino, profesor la Universitatea din Iași.

Căsătoria religioasă a fost Joi în biserica Sf. Spiridon din Iași.

— **Alegerea dela Caransebeș.** Subt acest titlu »Telegraful Român« scrie:

»La mâinile înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu a sosit Vineri în 8 Aprilie n. (26 Martie v.) următorul act oficial, trimis din partea Excelenței Sale, Domnului conte Apponyi Albert, ministru de culte și instrucțiune publică:

»Nrul 38443. Dela ministrul regesc unguresc de culte și instrucțiune publică. Excelenței Sale Domnului Ioan Mețianu, Arhiepiscop și Mitropolit gr. ort. român în Sibiu.

»Excelența Voastră, Domnule Arhiepiscop și Mitropolit: Majestatea Sa ces. și apostolică regescă, prin prealnta rezoluțiune, dată în Viena, la 18 Martie anul 1909, nu s'a îndurat a întări alegerea de episcop gr. ort. român a arhimandritului gr. ort. român Filaret Musta, efectuită din partea sinodului eparhial gr. ort. român caransebeșan, convocat pe 4 Octomvrie anul 1908 la Caransebeș, și în urmare, Majestatea Sa ces. și regală s'a îndurat preagrațios a ordona, ca dispozițiile necesare pentru îndeplinirea scaunului episcopesc gr. ort. român din Caransebeș să fie efectuate prin Excelența Voastră.

»Când deci, cu provocare la prețuita reprezentatiune din 12 Octomvrie anul trecut, numărul 344, și pe lângă retrimiteră anexelor ce le avea, am onoare a comunica aceasta prealntă hotărâre Excelenței Voastre, vă rog ca în înțelesul aceleia și conform § ului 98 din statutul organic al bisericeii gr. ort. române să binevoiți a face fără amânare dispozițiile necesare.

»Primiți, Excelența Voastră, expresiunea sinceră a deosebitei mele stime.

Budapesta, 2 Aprilie 1909.

Apponyi.

— **O coincidență literară.** D. Al. Gh. Florescu, (București) cunoscutul autor al piesei »Sanda« se află într-o ciudată încurcătură.

D-sa a început prin luna Septemvrie să scrie o nouă piesă pe care o promisese d-lui director general al teatrelor pentru viitoarea stagiune teatrală.

Primul act al acelei piese d. Florescu l-a terminat și prin luna Octomvrie l-a citit într'un cerc de prieteni, între cari și d-nii Titu Maiorescu, C. Hioțu și S. Mehedinți.

Piesa tratând un subiect medical, d. Florescu a cerut unele lămuriri și d-lor d-ri Schachmann, Iacobsohn și Dinu Brătianu.

Care n'a fost însă mirarea d-lui Florescu când a citit zilele trecute în zărele pariziene dările de seamă asupra piesei »l'Étau«, a d-lui André Sardou jucată la teatrul des Écoliers, — piesă al cărei subiect are foarte mare asemănare cu piesa pe care d-sa o pregătește!

Ce să facă d. Florescu față cu această surprinzătoare coincidență între subiectul piesei pe care d-sa o pregătește din Septemvrie trecut și acela al piesei d-lui Sardou?

Să renunțe la piesă? nu se poate, căci autorul român e pe cale de a termina al doilea.

Să lase faptul nerelevat? — ar putea avea la toamnă neplăcerea să i-se impute de criticii teatrali că a plagiat piesa d-lui Sardou.

D. Florescu a găsit mijlocul să iasă din această ciudată încurcătură. D-sa a publicat o scrisoare prin care relatează faptele cum le relatăm și noi și se bizuie pe faptul că primul act al piesei la care lucrează a fost cunoscut încă din Octomvrie persoanelor citate mai sus, — pentru că mărturia acelor persoane să-l scutească de neplăcerea de a fi învinuit ca plagiator, atunci când i-se va prezenta piesa.

— **Convocare.** Despărțământul Blaj aparținător reuniunii învățătorilor din Archidieceza gr. cat. Alba-Iulia și Făgăraș în acuzul §-ului 21 din statute și 9 din Regulament își va ținea Adunarea de primăvară la 25 Aprilie 1909 l. n. la 8 ore a m. în școala gr. cat. din Cenadul sășesc care invită cu toată dragostea toți (învățătorii) membri fondatori, ordinari și ajutoari; domni preoți în calitate de directori, precum și toți aceia, cari doresc binele și înaintarea învățământului nostru popular, pe lângă următorul program: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la 8 ore a. m. 2. Deschiderea adunării prin președinte. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Cetirea și verificarea procesului luat în ședința adunării de toamnă 1908. 5. Prelegere practică de Nistor Putelea învățător. 6. Aprecierea prelegerii practice. 7. Incasarea taxelor vechi și noi. 8. Raportul casierului. 9. Raportul bibliotecarului. 10. Dizertație din partea unora dintre dnii Dumitru Ban, Ioan Biriș, Constantin Barna. 11. Aprecierea disertațiunii din partea membrilor prezenți. 12. Alegerea alor 3 comisii: a) pentru examinarea raportului casierului b) pentru examinarea raportului bibliotecarului c) pentru înscrierea de membrii noi. 12. Raportul comisiunilor alese sub p. 12. lit. a. b. c. 13. Designarea locului pentru ținerea adunării de toamnă. 14. Însemnarea la dizertațiune pentru adunarea de toamnă. 15. Alegerea unei comisii pentru verificarea protocolului luat în ședința de astăzi. 16. Eventualele propuneri. 17. Alegerea oficialilor pe un nou period de un an. 18. Închiderea adunării prin președinte. *Cergăul-Mare*, la 10 Aprilie 1909. *Demetriu Ban*, președinte. *Iosif Marian*, notar desp.

— **Logodnă.** Domnul *Lazar Tanațcu*, comersant în Arad, s'a logodit cu domnișoara *Sofia S. Nereanț* din Chelmac. — Felicitările noastre!

x Instrumentul bun e muncă ușoară. Acum când fiecare econom grăbește să-și procure coasă, atragem atențiunea asupra coasei »*Korona gyémánt*« care având tăiș și ascuțiș excelent și fiind ușoară isprăvim cu ea lucru în-treit. Astfel nime să nu cumpere coase din *Köbánya* sau din *Făgăraș*, pentru că coasa »*Korona gyémánt*« se poate căpăia exclusiv numai dela *Lengyel testvérek* sau dela prăvăliile din *Kaposvár*.

x Vana de aur este urmarea stagnării sângelui și a scaunului neregulat. Jumătate pahar de apă amară **Franz Jozef** luată zilnic pe nemăncate în timp scurt ne vindecă deplin. În spitalele cele mai renumite se folosește de zeci de ani.

x »Tokio« extirpător de bățături. Se poate folosi cu succes contra bățăturilor (la picioare), negeilor și contra scortșării pielei. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bățăturilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: *Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.*

Economie.

Convenția austro-română. Din Viena se anunță că tratativele în privința convenției comerciale cu România s'au terminat. Guvernele din Viena și București s'au înțeles să nu se încheie o convenție nouă, ci să se prelungească cea veche, urmând ca pentru condițiunile stabilite în ultimul timp să se redacteze un supliment de convenție.

Condițiunile stabilite în privința exportului de vite, se vor confirma printr'un schimb de note între cele două guverne.

În baza înțelegerii ce a intervenit, România nu va putea exporta vite vii, ci numai o anumită cantitate de carne de vite cornute, porci și oi.

În privința cantității de carne încă nu se știe nimic precis, se crede, însă, că se va acorda României aceiași cantitate, care fusese acordată Serbiei prin vechea convenție, adică carnea tăiată a 35000 de vite cornute și 70000 de porci.

Noua convenție va fi valabilă până la 1917 și va expira odată cu celelalte convenții ale Austro-Ungariei.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 16 Aprilie.

S'au vândut azi:

grâu 300 mm.	13.80—14.—
cucuruz 200 mm.	7.——
săcară	9.70—
ovăs	8.10—
orz	6.80—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 16 Aprilie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	28 K. 20—29 K. 75 fil.
Din comitatul Albei — — — —	28 > 05 29 > 40 >
De Pesta — — — —	28 > 10—29 > 45 >
Bănățenesc — — — —	28 > 15—29 > 75 >
De Bacica — — — —	28 > 20—29 > 55 >
Săcară — — — —	19 > 90—20 > — >
Orz de nutreț, calit. I. 19 > 18—20 > 10 >	
> calitatea a II. 18 > 70—19 > 80 >	
Ovăs > I. 18 > —18 > 40 >	
> > II. 17 > 70—17 > 90 >	
Cucuruz — — — —	14 > 85—15 > 15 >

BIBLIOGRAFII.

La iibrăria »Tribuna« se află de vânzare următoarele cărți:

Sentinela cântărilor bisericesti române compusă de Terentius Bugariu, preot militar. Prețul 20 cor., plus 30 fil., porto.

Neamul românesc în Basarabia de N. Iorga cor. 2.50 plus 10 fileri porto.

Cântece din popor de P. Ciorogariu. Biblioteca Socec Nr. 42—44. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Poezii alese de Gh. Crețeanu, Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Verzi și uscate, Iodoform cu o prefață de Dr. Urechia. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Educația sexelor ediția II. de Dr. Erecție Sterian. Prețul 1 cor. 50 fil. + 20 fil. porto.

»Unirea principatelor« 1859 povestită românilor de N. Iorga. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Spiritul critic în cultura românească, de Ibrăileanu prețul 2 cor., + 10 fil.

În lumea dreptății de nuvele și schițe, Ioan Al. Brătescu Voinești 2 cor., + 10 fil.

Legenda funigeilor, poem dramatic în 3 acte de St. O. Iosif și D. Anghel 1 cor., + 10 fil.

Demonul, poemă tradusă din rusește de Ioan R. Rădulescu 1 cor., + 10 fil.

Revista »Viața Românească« Nr. 12 2.— + 10 fil.

Poșta Redacției.

Părintelui Iancu, Omad. Intreagă în nici un caz nu se poate publica, deoarece D-ta nu te mărginești a răspunde la cele scrise de Dr. Coste, ci ataci și pe d. protopop, care n'a scris nimic contra d-tale.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

Editor proprietar **Gheorghe Nichin.**

Un tânăr român

de 18 ani, din familie bună, cu purtare exemplară își caută aplicare într-o prăvălie mixtă pe 15 Maiu n. Poșede limba română, maghiară. Ofertele să se adreseze la administrația »Tribunei« Arad, Miksa-u. 2—3.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

ACTIV

1908. 2 Martie.		
31474018	92939018	Reserva metalică Aur . . . 88472213
181904	38535000	Trate Aur . . . 35031434
65143209		Argint și diverse monete
8032200		Portofoliu Român și Străin
16901120		*) Impr. contra ef. publice . . . 12217900
11999924		" " " " In cont curent 17440552
15638508		Fonduri publice
3243121		Efectele fondului de rezervă
1930236		" " " " amortisarea imob. și material
684796		Imobili
469576		Mobilier și Mașini de Imprimerie
4709154		Cheltueli de Administrație
—		Deposite libere
13308504		" " & provizoriu
16728838		Compturi curinți
4080108		Compturi de valori

PASIV

1000000		Capital
4609781		Fond de rezervă
3634520		Fondul amortisării imobilelor și material
39264340		Bilete de Bancă în circulație
—		Profituri și pierderi
862313		Dobânzi și beneficii diverse
—		Compturi curinți
—		" " " " & provizoriu
4709154		Deposite de retras
4080108		

Scomptul 5%/. *) Dobânda 5 1/2%.

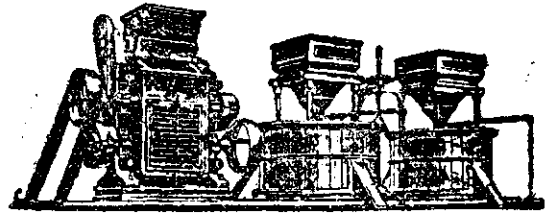
1909.

14 Martie. 21 Martie

124991423	123503647
1311759	1305389
51703727	55925799
28629896	29658452
11999924	11999924
15296433	15296433
3187121	3187121
5972013	5972018
704391	704408
498825	503356
103944564	102669064
—	—
17880964	20345508
30237084	29183218
396358124	400244337
12000000	12000000
26380304	26414884
3863598	3893778
249335950	254351200
—	—
833708	915411
—	—
103944564	102669064
396358124	400244337

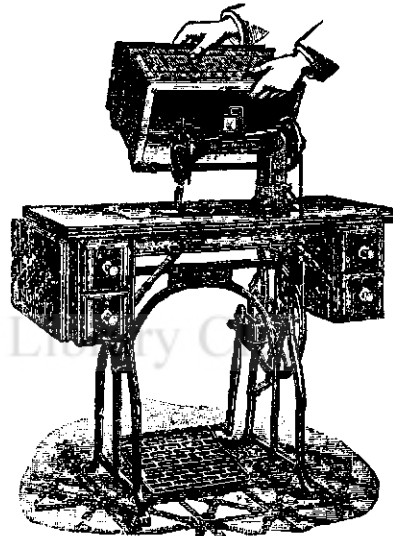
Martin Droszt

lemnărie de mori și edificii.
Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Petöfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori și de edificii cari cad în bransa lui, d. e. Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașini de cernut și mașini automate pentru amestecarea făinei etc. se săvârșesc prompt și corespunzător tuturor împrejurărilor. Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biourilor și școlilor cu prețuri favorabile. La dorință trimite desemnuri de plan și proiect de buget.

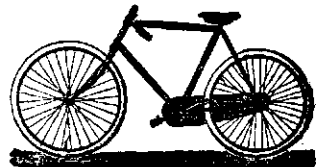
Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat în 1860.

Reinhold ZOLLER
măestru mehanic
FEHÉRTEPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg“.

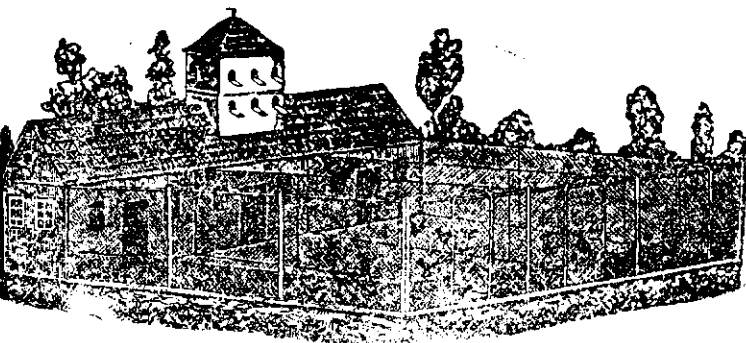
Își recomandă on. public din loc și provincie marele său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașini și biciclete.

— Prețuri moderate, serviciu prompt. —

Neubauer János

fabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

Recomandă preparatele sale de sârmă ca: țesături de sârmă din aramă fer și ținc are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă și de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, curți de gălște, sită de sârmă cu ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a. Apărătoare de scântei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de aceasta branșă.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

itsch & Connert

atelier de ghete.

edia ș — Medgyes.

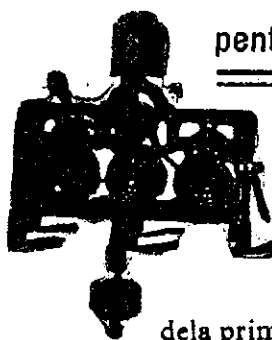
Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ box „ „ „ „ „	K 11.—
„ „ șevro pt dame cu bumbi	K 10.50
„ „ „ „ „ cu șirete	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Geasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private
regulează și aranjază mai favorabil,

Müller János

Succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologe

Budapesta, VII., Tököly ut 50 (casa proprie).

Cataloage și specificări de prețuri trimite gratis și franco.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trimit, banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt“
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Lengyel Testvérek

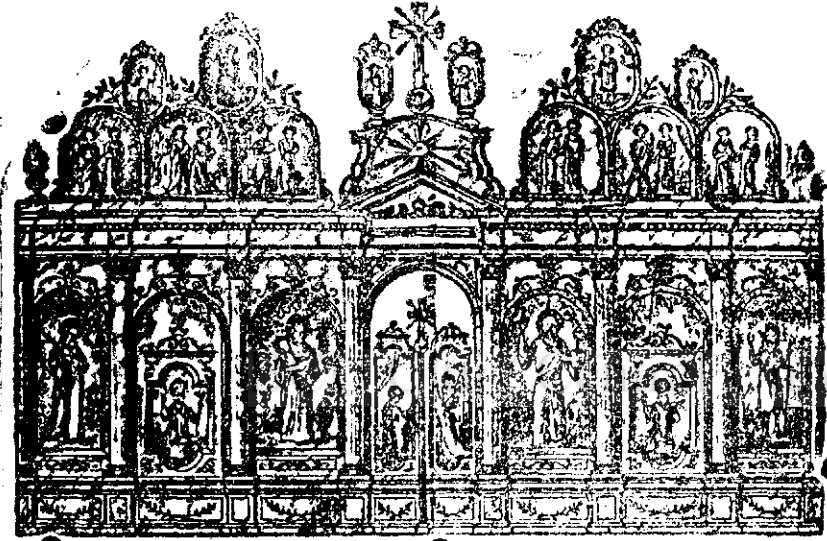
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — siera Domnului, grotă Mariei de Lour — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează. Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Dubinievicz Oszkár

— comerciant de articole medicale chimice și parfumuri. —

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:

Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire.

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.

Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China

cel mai bun mijloc contra mătrefei a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.

Cel dintâu atelier de pietri monumentale aranjate cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măestru de moană și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bănapatak.

Schuller Gașpar, neguțator de bu-

toaie și de doage

PÉCS

E mai presus de orice concurență prin magazinul său bine asortat potrivit cerințelor timpului. Face din materialul cel mai bun

butoaie de vin de bere și de spirt, putini și căzi cu prețul cel mai favorabil. Depozit permanent în butoaie gata.

La chemare se duce ori-unde.

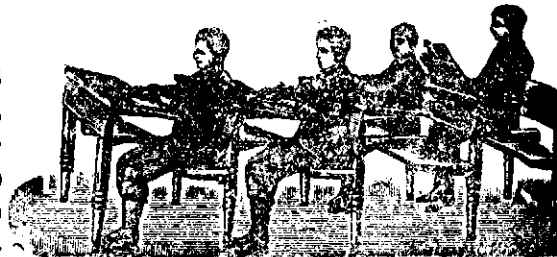

Bănci

de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Kounerth acestea au un pult tare, distanță mală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întorsare prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapla rimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelier de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth

In atelierul meu instrumente muzic

în Chichinda-mare (Nagykinda) str. Sándor-Főherc

provăzut cu puteri de muncă se repară tot felul de instrumente muzicale în mod special cu prețuri mai pomenit de ieftine. Țin în de totfelul de violine fabricația cea bună, tambure, harmonice și grafoane, precum și plăci de gramofon. Apoi tot felul de părți de instrumente

La comanda din provincie se lucrează cu îngrijire sub supravegherea mea.

Cu deosebită stimă:

KELEMEN ANTAL liferant de instr. muzic